

Ökat praktiskt samarbete mellan EU:s asylmyndigheter

Utrikesdepartementet

2006-04-18

Dokumentbeteckning

KOM (2006) 67 slutlig

Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om ökat praktiskt samarbete "Nya strukturer, nya lösningar: att förbättra kvaliteten på besluten i det gemensamma europeiska asylsystemet

Sammanfattning

Den 17 februari 2006 antog kommissionen ett meddelande till rådet och Europaparlamentet om ökat praktiskt samarbete mellan EU:s asylmyndigheter: "Nya strukturer, nya lösningar: att förbättra kvaliteten på besluten i det nya gemensamma europeiska asylsystemet. Det huvudsakliga målet för det praktiska samarbetet är att göra medlemsstaternas beslut mer likartade inom ramen för de regler som fastställs i gemenskapens asyllagstiftning. Genom ökat samarbete höjs kvaliteten på medlemsstaternas asylhantering och beslutsfattande. Sverige välkomnar och stöder i stort målsättningarna om ett ökat praktiskt samarbete mellan EU:s asylmyndigheter.

1 Förslaget

1.1 Innehåll

I Haagprogrammet av den 4-5 november 2004 uppmanade Europeiska rådet kommissionen och rådet att inrätta lämpliga strukturer som inbegriper medlemsstaternas nationella asylmyndigheter för att underlätta praktiskt och aktivt samarbete. I rådets och kommissionens handlingsplan av den 2-3 juni 2005 för genomförande av Haagprogrammet uppgavs att kommissionen skulle lägga fram ett meddelande om uppbyggnad av strukturer som engagerar medlemsstaternas asylmyndigheter för att främja samarbete. Den 17 februari 2006 antog kommissionen ett meddelande till rådet och Europaparlamentet om ökat praktiskt samarbete mellan EU:s asylmyndigheter: "Nya strukturer, nya lösningar: att förbättra kvaliteten på besluten i det nya gemensamma europeiska asylsystemet" (KOM (2006) 67 slutlig).

I meddelandet föreslås inrättande av ett "asylnätverk" som bas för samarbetet mellan medlemsstaterna. Nätverket bör ledas av kommissionen och kommer att bidra till ett harmoniserat genomförande av den första etappen av det gemensamma europeiska asylsystemet.

Tre huvudområden för praktiskt samarbete nämns i meddelandet. Som ett första område för samarbete föreslås att ett sammanhållet förfarande införs i medlemsstaterna vid bedömningen av ansökningar om internationellt skydd som omfattas av gemenskapsrätten. Enligt skyddsgrundsdirektivet (2004/83/EG)¹ skall medlemsstaterna bedöma fakta och omständigheter i en ansökan om internationellt skydd på samma sätt, oavsett om ärendet rör flyktingstatus eller subsidiärt skydd. De största fördelarna med ett sammanhållet förfarande är ökad effektivitet och högre kvalitet på besluten. Införandet skall i enlighet med meddelandet om ett sammanhållet förfarande (KOM (2004) 503 slutlig) ske i två etapper, en första fas med samråd, debatt och planering av vad medlemsstaterna bör göra för att genomföra harmoniseringen samt en andra fas med lagstiftning.²

Vidare föreslår meddelandet som ett andra område för samarbete upprättandet av en lättillgänglig gemensam samlingspunkt för information om ursprungsländer. Större likformighet i medlemsstaternas sammanställning och analys av information om ursprungsländer skulle ge mer likvärdiga förutsättningar för att bevilja internationellt skydd. Samlingspunkten kan vara en gemensam portal för medlemsstaternas

¹ Direktiv om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet, EUT L 304, 30.9.2004.

² Se faktrapromemoria 2004/05:FPM04.

Meddelandet föreslår som ett tredje område för samarbete gemensamt stöd för att möta särskilda påfrestningar på asylsystemen i enskilda medlemsstater. Samarbete kring asylfrågor inom EU förutsätter en förståelse för att asyl är en internationell angelägenhet som inte enbart kan hanteras av individuella länder som agerar enskilt. Meddelandet förutser öronmärkning av gemenskapsmedel genom ändringar i bestämmelserna om Europeiska Flyktingfonden (ERF) och Argoprogrammet så att medlemsstaterna snabbare kan få tillgång till stöd för nödsatser. I meddelandet nämns även inrättandet av expertgrupper som skall arbeta med mottagande och prövning av massiv tillströmning av fördrivna personer vid EU:s yttre gränser.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Meddelandet innehåller inte några förslag till rättsakter och bedöms i nuläget inte få några effekter på det svenska regelsystemet.

1.3 Budgetära konsekvenser

Meddelandet i sig innehåller inte några förslag som bedöms få budgetära konsekvenser. Däremot förutses kommande förslag om öronmärkning av gemenskapsmedel, vilket kan få budgetära konsekvenser. I den mån sådana förslag innebär medfinansiering kan det även få nationella budgetära konsekvenser.

2 Ståndpunkter

2.1 Svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar och stöder i stort målsättningarna i kommissionens meddelande om ett utökat praktiskt samarbete mellan EU:s asylmyndigheter. Gällande det "asylnätverk" vars inrättande föreslås i meddelandet anser Sverige att det är av vikt att kommissionen i kommande förslag noggrant definierar nätverkets roll och plats inom EU:s organisation. Det är viktigt att inventera redan befintliga strukturer för samarbete för att undvika parallella system. Det praktiska samarbetet sker mellan de olika medlemsstaternas nationella asylmyndigheter, varför rådet bör tillförsäkras huvudsakligt inflytande över planeringen och styrningen av samarbetet.

Vad gäller avsnittet om att möta särskilda påfrestningar anser Sverige att det är av vikt att på förhand definiera vad som skall anses vara en "särskild påfrestning". Sverige anser att uppbyggnaden av EU:s migrations- och asylpolitik i första hand bör ske genom harmonisering av lagstiftning, inte genom finansiering. En viss bördefördelning kan dock vara motiverad, förutsatt att det ger ett ekonomiskt mervärde. Sverige önskar se konkreta

förslag på finansieringslösningar från kommissionen. Utifrån den ståndpunkt som redovisats ovan får Sverige sedan ta ställning till framtida förslag i sak. I den mån förslagen medför budgetära konsekvenser är regeringens utgångspunkt, både vad avser gemenskapsmedel och nationella medel, att sådana bör rymmas inom befintliga budgetramar.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Samtliga medlemsstater är i huvudsak positivt inställda till ett ökat praktiskt samarbete mellan EU:s asylmyndigheter. Många medlemsstater efterlyser dock konkreta förslag på organiseringen av asylnätverket. Ingen medlemsstat önskar skapa nya strukturer för samarbete utan en föregående inventering av befintliga strukturer.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Övriga institutioners ståndpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Utrikesdepartementet har den 7 mars 2006 remitterat meddelandet till Migrationsverket. Verkets yttrande är daterat den 21 mars 2006. Verket anser att de tre huvudområden i meddelandet är angelägna för harmoniseringsarbetet på migrationsområdet samt för idén om solidaritet mellan medlemsländerna. Verket anser att en förutsättning för ett framgångsrikt genomförande av ett ökat praktiskt samarbete är att de tillgängliga budgetlinjerna bättre anpassas till medlemsstaternas behov. Verket anser att arbetet med gemensam information om ursprungsländer bör prioriteras på kort sikt.

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Ordförandeskapet avser att rådet för rättsliga och inrikes frågor den 27 april 2006 skall anta slutsatser om meddelandet.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 61 och 66 (EG).

3.3 Fackuttryck/termer